

KAMPENHOUT



1910

Gemeentebestuur Kampenhout

adres: Gemeentehuisstraat 16, 1910 Kampenhout
telefoon: 016/65 99 11
fax: /
e-mail: info@kampenhout.be
url: www.kampenhout.be



Gemeente
Kampenhout

Korte landschapsbeschrijving

Regio: Groene Gordel - Dijleland
Deelgemeenten: Kampenhout, Berg, Buken, Nederokkerzeel
Oppervlakte: 33,49 km²
Oppervlakteverdeling:
– Landbouwgronden: 63,92%
– Bossen: 12,01%
– Bebouwde gronden: 21,06%
– Andere: 3,01%

Het gehele Kampenhoutse landschap wordt doorsneden met talrijke beekjes en waterlopen. Vanuit natuurlijk standpunt geven zij, als verbindingselement, een belangrijke meerwaarde aan de nog aanwezige natuur. Deze beekjes en waterlopen doorkruisen verschillende grote boscomplexen in de gemeente. Kampenhout staat bekend om zijn zeer waardevolle natuureservaten, zoals het Torfbroek, Ter Bronnen, het Silsbos en het Hellebos. Kampenhout behoort daardoor tot het gebied "Boskernen tussen Zenne en Demer".

Ecologisch en landschappelijk vormt het gebied tussen Brussel – Leuven – Mechelen een overgang tussen het lage en redelijk gesloten brede alluvium van de Beneden-Dijle (N) en het hoog gelegen leemplateau van de Brabantse leemstreek (Z). De natuurgebieden situeren zich vnl. in de beeklopen. Het gaat om beekbegeleidende bossen, moerasjes en verruigende graslanden. De flora van de bossen is gevarieerd en zeer rijk. Boscomplexen die zich uitstrekken over dalen en valleien zijn interessant wegens het voorkomen van overgangen en gradiënten, waar ze vaak een bijzondere soortenrijkdom aan ontleen. Cruciaal element in de meeste beeklopen is de kwel. In alluvia en in veen kan moeraskalk voorkomen (cfr. Torfbroek). Waar deze moeraskalk (tuf) voorkomt, kunnen zeer zeldzame laagveenorganismen tot ontwikkeling komen.





1910

In de regio zijn de waardevolle gebieden voor natuur voornamelijk gebonden aan beeklopen. Het gaat om beekbegeleidende bossen, moerasjes en verruigde graslanden. Kampenhout maakt deel uit van het Dijlebekken, dat op zich dan weer tot het Scheldebekken behoort. Belangrijk in de regio is de bosgordel die hoofdzakelijk gebonden is aan de beekloop van de Weesbeek-Barebeek en die zich uitstrekt over het grondgebied van de gemeenten Kortenberg, Herent en Kampenhout. Alhoewel de bossen niet echt groot zijn, worden ze zo goed als niet gescheiden door aaneengesloten bebouwing, drukke verkeersaders of grotere landbouwcomplexen.

De flora van de bossen is gevarieerd en zeer rijk. Biologisch waardevolle bossen zijn het Steentjesbos-Schiplakenbos, het Weissetterbos, het Kareelbos, het Snijselsbos, het Hellebos, ...

Waardevol zijn ook de bosjes langs de Molenbeek stroomafwaarts het kasteel van Wilder, het kasteeldomein van "de Merode" te Kortenberg, de kasteelparken Ter Meeren en het kasteel van Sterrebeek.

Belangrijke habitats en landschapstructuren

Ten noordwesten van de dorpskom van Kampenhout, wordt een bos aangetroffen op oud alluvium. Het gaat hier overwegend over eiken-haagbeukenbos, met bijmenging van een zuurder type. Er is niet zoveel Populier in aangeplant, behalve in het als alluviaal gekarteerde gedeelte palend aan de Dode Beek. Daar is Zwarte els abundant, terwijl elders meestal Hazelaar overheerst in de struiklaag. Verder stroomafwaarts langs de Dode Beek, naar het Snijselbos toe, wordt de vallei voor het grootste gedeelte ingenomen door populierenaanplanten met als ondergroei Zwarte els en/of Grote brandnetel, Kleefkruid, Dagkoekoeksbloem, Moesdistel en Bosandoorn. Ten zuiden van het Snijselbos, palend aan het kasteelpark de Ribaucourt, ligt het complex van het uitgestrekte, diverse en floristisch waardevolle Hellebos. De grootste oppervlakte wordt ingenomen door bos op vochtig valleiterrassen (elzen-eikenbos), plaatselijk (langs de Molenbeek) omgevormd tot populierenaanplant. Vooral naar het noorden toe komen lokaal zuurdere plekken voor. Langs de Torfbroekbeek treedt kwel op zodat plaatselijk zeer natte bostypes zoals essen-olmenbossen en mesotrofe elzenbossen voorkomen. De dominante boomsoort is meestal Zomereik. Op sommige plaatsen is de kruidlaag nogal monotoon en overheerst Gele dovenetel of braam, maar elders is ze dan weer rijk en verscheiden, met o.a. Bosbingelkruid, Groot heksenkruid, Boszegge, Bosanemoon, Slanke sleutelbloem, Boskortsteel, Wijfjesvaren, Gevlekte aronskelk, Gewone salomonszegel, Bleeksporig bosviooltje, Heelkruid, Bosorchis, IJle zegge, Ruig klokje, Schaduwgras, Daslook en Schaduwkruiskruid. Op zuurdere plaatsen is Adelaarsvaren, Lelietje-van-dalen, Valse salie, Brede stekelvaren en Veelbloemige veldbies aanwezig. Op de natste stukken wordt Gewone dotterbloem, Scherpe zegge en Eenbes aangetroffen. Op het beboste terrein van het voormalig munitiedepot bevindt zich nu een oefenparcours voor rijvaardigheid van de Rijkswacht bestaande uit stukjes schraal grasland.

Het Steentjesbos is langs de Zwarte beek of Bergbeek gelegen en sluit aan bij het Domein van Schiplaken. Het omvat hoogstammige loofhoutbestanden met vooral Zomereik, Amerikaanse eik en Ruwe berk, plaatselijk ook aanplanten van populier, lork en Grove den. Ondanks de schijnbaar homogene bodem vertoont het een mozaïek van bostypes met zowel zure als zachte humus.

Het Rotbos is een mooi en rijk gevarieerd bos gebleven. Een belangrijk deel van de vegetatie groeit op een (oud)alluviale, laaggelegen bodem en gaat in zuidelijke richting geleidelijk over in droge bostypes. Het Rotbos is opgebouwd uit loofhout en wordt hoofdzakelijk als een middelhout – of hakhoutcultuur beheerd.

Het Torfbroek is een alkalisch moeras met veel zeldzame planten. Op dit terrein vinden we een mooi, vochtig, ouder hakhoutbos met Moeraszegge, Ruwe smele, Bosanemoon, Slanke sleutelbloem, Eenbes en Gulden boterbloem. Een grote zeggevegetatie komt voor samen met onbemest pijpenstrootjesgrasland (o.a. Tormentil, Bleke zegge, Moerasbeemdgras, Moeraszegge, Riet en verschillende soorten orchideeën). Witte waterlelie en meerdere soorten fonteinkruiden zijn te vinden in de vijver die omzoomd is door rietland. Het bijzondere habitat wordt beschreven als 'kalkhoudende oligo-mesotrofe wateren met bentische kranswier (Chara) soorten'. Het gaat om heldere, gebufferde, voedselarme tot matig voedselrijke, stilstaande zoete wateren met door kranswieren gedomineerde vegetaties. De relatieve bijdrage van Vlaanderen voor het behoud van deze vegetaties in Europa is belangrijk. Wat verder langs de Keibeek en de Weesbeek liggen snippers eiken-haagbeukenbos en zuurder eikenbos.

Het Silsombos maakt deel uit van het natuurkerngebied waartoe ook de bossen van Wilder in het noorden, en het Kareelbos in het oosten, behoren. Het is een kalkrijk gebied, gelegen op de grens van Nederokkerzeel en Erps-Kwerps. Het vormt een zeer waardevol gebied van natte bossen en moerasige graslanden. Het gebied is immers gelegen in een alluviale bodem waar bos- en moerasplanten voorkomen. De Reiseumbeek als bindend element is rijk aan waterplanten. De bronnen van deze beek liggen in een oud en vrij volledig eiken-haagbeukbos. De aanpalende weiden zijn gericht naar hooilandschappen.

Het Weisetterbos is gelegen langs de Leuvense Vaart aan de grens met Boortmeerbeek. Het grootste gedeelte van het bos bestaat uit zuur eikenbos. Het natter deel aan de Weisetterbeek gaat meer richting alluviaal essen-olmenbos.

Kleine landschapselementen blijken in de hele gemeente vrij talrijk aanwezig te zijn. Het overgrote deel bevindt zich in of aan de rand van grote natuurgebieden. Toch zijn er gebieden waar enkel de kleine landschapselementen het ecologisch systeem ondersteunen.

In Kampenhout is het belang van houtkanten groot. Het zijn doorgaans gemengde elzenkanten die

weinig ontwikkeld of onderbroken zijn. Er is een complex van vijvertjes, bomerijen, houtkanten, rietkragen in het gebied van de Molenbeekvallei en het Silsombos. De dichtheid aan holle wegen in het Dijleland behoort tot de grootste in Vlaanderen.



1910



4

